

GYERGYÓI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:
Egy évre 160; félévre 80; negyedévre 45 Lei.
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
T. IMETS BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. emeletén
(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3–5 óráig.

Prefectus Ur,

a megértés és közeledés gondolata a mi lelkünkben is él. Mi is őszintén kívánjuk és nehezen várjuk, hogy az annyit óhajtott konszolidáció felé gyorsabb tempóban haladjunk, hogy mindennapi gondjaink kevesbedjenek, hogy a mi becsületes munkánk, melylyel éppen úgy, talán még jobban, hozzájárulunk az állam, a köz szolgálatához, annak az elismerésével méltányoltassék, hogy mi is egyenrangú polgárai vagyunk ennek az államnak. Hiszen mi magyarok éppen úgy katonát, adót adunk az országnak.

Csak hogy a megértés és közeledés a gyakorlati életben is megvalósítható legyen, ennek az óhajtásnak két oldalnak kell lennie s a szándéknak nem csak a szavakban kell kifejezésre jutnia, hanem tettek által kell testet öltönni.

Prefectus Ur! Öntől sokszor hallottuk a megértés és közeledés valóban szép gondolatának hangoztatását. A jog, az igazság, a törvénytisztelet, az egyenlő elbánás elveinek harcosául vallja magát. Mi tehát tettet kérünk!

Van hol és van a miben. A törvény megsértése, az igazság arculvérese bármely nemzet fiától jöjjön, elítélendő és a rendelkezésre álló törvényes megtorlást kell magaután vonja. Prefectus Ur! Ma is vannak a vármegyében, akik kivetkőzve az emberi érzésből, felrugnak minden törvényes korlátot, akik előtt a törvény nem törvény, akik többségi helyzetük fölényét abban látják, hogy tulteszik magukat minden írott és szentesített paragrafuson. Mint a törvény őritől, méltán azt várjuk el, hogy annak érvényt szerezzen, kivétel nélkül mindenkiel szemben. Ezt ígérte is Prefectus Ur. S mit látunk? A Balota házaspár, a bírói eljárás alatt lévő főszolgabíró, a tanfelügyelő, akiknek szégyenteljes működésére a pártatlan bíróság ütötte rá bélyegét, közhivatali töltenek be. Prefectus Ur! Csikban a csendőrség újra önkéntes szolgáltatásokra kényszeríti a lakosságot. Gábor Gligore főszolgabíró tovább folytatja működését. Hát van hol és van akiknél érvényt szerezni azoknak az ígértéknek, melyeket Öntől sokszor kaptunk. Kérjük Önt avval az őszinte jó szándékkal, melyet a megértés jegyében hangoztatott, szerezzen érvényt a kezében lévő hatalomnál fogva, a jog, a törvény és igazságnak. Mutassa a közeledés, a megértés akaratát abban, hogy ezt tettekkkel is dokumentálja. Külön-

ben az a bizalom, amelyet eddig az Ön pártatlan működésébe helyeztünk, elveszti realitását és mihelyt a bizalom csökkenése lesz lelkünkben érezhető, a szomorú napok kikerülhetetlenségéért nem vállalhatjuk azt a felelősséget, melyért minden erőnkkel küzdöttünk és akarunk küzdeni.

Prefectus Ur! Ön komoly ember,

érző szívével és ép szemével messze látó, de csak úgy, ha akarata nem hull le a prefectusi szoba ajtaja előtt, hanem a periferiák hivatalaiban is érvényt szerez elhatározó akaratának úgy, hogy a Gábor primpretorok nem azt cselekszik, amit akarnak, hanem azt, amit Ön és a törvény előír.

s. n.

Az Országos Magyar Párt csiki tagozatának intézőbizottsági gyűlése.

A Hargita Bank tőkefelemelési akciója a magyarság körében.

Az Országos Magyar Párt gyergyói nagygyűlése után folyó hó 3-án délután Ince Domokos pártelnök elnöklété alatt tartotta a Magyar Párt csiki tagozatának Intézőbizottsága első gyűlését Csikszeredában.

Ince Domokos pártelnök üdvözölve a nagyszámban megjelenő intézőbizottsági tagokat, az ülést megnyitotta. Megköszönte Gyergyónak és a gyergyói Intézőbizottság lelkes elnökének, Görög Joachimnak, a nagygyűlés rendezése körül kifejtett és példát szolgáltató munkásságát, indítványozta, hogy a megyei tagozat elismerése és köszönete jegyzőkönyvileg örökíttessék meg.

Bejelentette dr. Kolumbán főtitkár lemondását, mely a Csikszeredában székelő, teljesen román érdekeltsgű Banca Hargita terjeszkedésével van vonatkozásban.

Éppen azért, mert nagy politikai, mint gazdasági relációban, nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy vármegyénk lakossága vezetőségének helyes irányítása mellett mindig helyes magatartást tudjon tanusítani, szükségesnek véli a Banca Hargita alaptőkefelemelési akcióját beható megbeszélés tárgyává tenni s ennek eredményeképpen a vármegye lakosságát megfelelő módon tájékoztatni.

A kérdéshez elsőnek dr. Paal Gábor szól hozzá; felvilágosításának és fejtegetéseinek összegezése után határozati javaslatot terjeszt az Intézőbizottság elé, mely szerint az Intézőbizottság kimondja:

Nem tartja célszerűnek, hogy a magyar erkölcsi és anyagi erők ebben a vállalkozásban résztvegyenek és azt támogatásák.

Dr. Gaal Endre, dr. Daradies Félix, Pus-kás István, dr. Nagy Jenő, Biró Benedek, Bartalis Ágoston és dr. Csipak Lajos intézőbizottsági tagok felszólalása után az Intézőbizottság egyhangulag elfogadva a határozati javaslatot, egyben kimondja, hogy a Hargita Bank alaptőkefelemelési akciója, a mi gazdasági érdekekkel ellentétben van s mint ilyent, magyar ember sem erkölcsi, sem anyagi támogatásban nem részesíthet.

Nem látja igazoltnak a Hargita-Bank alaptőke felemelésével kapcsolatosan tett ígéretek realitását, mely abban állana, hogy a Banca

Nationala nagyobb összegű olcsó kamatozású visszeszámitolási hitelt bocsájtana rendelkezésre.

Az Intézőbizottság a momentán csiki kisgazda hitelkérdések kielégítésére egy helyi kreáció életrehívását tartaná célravezetőnek s ennek gyakorlati megvalósítására Ince Domokos elnöklété alatt bizottságot küldött ki.

Dr. Nagy Jenő indítványára, minthogy gazdasági megszervezkedésünk rendkívüli fontosságát ma már nem lehet figyelmen kívül hagyni, egyhangulag tette magáévá az Intézőbizottság a következő határozati javaslatot:

Megkeresi az Országos Magyar Párt központi vezetését, hogy a maga hatáskörében illetékes pénzügyi és gazdasági tényezőknél minden lehető teggel meg akar szindikátus útján, akár más alkalmas formában a romániai összes magyar pénzintézetek egyesült oly szervezetének létesítése vagy kiépítése végett, mely szervezet anyagi és erkölcsi támogatást és irányítást adhasson minden időben és oly módon, ahogy azt az összmagyarság érdeke megkívánja.

A vármegyei közgyűlés kiűzése.

Dr. Paal Gábor következő felszólalásában rámutat a szervezkedés gyakorlati keresztülvitelének sürgősségére s e célból halaszthatatlannak tartja a Pártiroda azonnali felállítását és megfelelő adminisztrációs személyzet felvételét. Rámutat arra, hogy az eredményes tevékenység előfeltétele a rendszeres irányítás s ugyanakkor nem mellőzhető a Pártiroda költségeinek fedezéséről való gondoskodást sem.

Javasolja, hogy a minél hamarabb megtartandó vármegyei közgyűlés hívassék össze s ennek tárgysorozatán szerepeljenek mindazok a sérelmek és panaszok, melyek ma is eleven sebként látonganak a magyarság testén, különösen kihangsúlyozva azokat a lokális vonatkozású sérelmeket, melyek Csik magyarságát legközelebb érintik.

Dacára a választmányi egyezménynek, semmi jóakaratot nem tapasztaltunk ez ideig a csikmegyei Magánjavak kérdésének elrendezése körül, mely ma már nem csak csiki, de Erdély összmagyarságát érdeklő olyan gazdasági prob-

JANCSÓ és MIKLÓS

Gheorgheni — Gyergyószentmiklós. Főtér, Cziffra-féle ház.

Telefon: 41.

Mindennemű OLAJ

állandóan raktáron.

lémává nőtte ki magát, amelynek megoldását elsősorban az érdekelt csikmegyei székelység van hivatva kisüregetni.

Rá kell mutatnunk a nap-nap után ma is felhangzó panaszkodásra, ahol egyes hatósági tényezők részéről a jog és törvény falbarugásával a visszaélések és atrocitások egész sorozata lesz elkövetve.

Az Intézőbizottság helyesléssel veszi tudomásul és teszi magáévá, hogy a közgyűlésen ezeknek az intencióknak kifejezésre kell jutniok s megbízást ad az Elnökségnek, a közgyűlés tárgysorozatának összeállítására és határnapjának alkalmas időben leendő kitűzésére.

Görög Joachim, dr. Gaal Endre, dr. Péterffy Lőrinc és az Intézőbizottság számos tagjának lelkes felszólalása után Csikmegyei tagozati elnökül dr. Paal Gábort jelölték, kinek nemcsak vármegyei szervezkedésünk terén, de Románia egész magyarságának politikai életében felbecsülhetetlen érdemei vannak s aki mindenkor odadó, önzetlen munkálkodásával fájának szeretetét és nagyrabecsülését vitta ki maga iránt.

A vármegyei összmagyarságának osztatlan bizalma követeli, dr. Paal Gábor, az öt méltán megillető vezető szerepet, mely jól tudjuk, részére nem kitüntetés, de a munka és küzdelmet jelenti, vállalja.

Az Intézőbizottság minden egyes tagja ettől az érzéstől áthatva, őszinte óvációban részesíti dr. Paal Gábort.

Ince Domokos elnök köszönetét fejezve ki a megjelent intézőbizottsági tagoknak részvételükért, az ülést bezárja.

s. n.

Ahogy Bacalbasa látja a kisebbségek helyzetét.

Az Universul egyik számában Bacalbasa Constantin vezércikkét ír a kisebbségi kérdéstről, s ez annál is érdekesebb, mert ez a román publicista végre abban találja a kisebbségi kérdések orvoslását, hogy kategóriába osztja őket.

A cikk, annak hangoztatása után, hogy „salus populi suprema lexesso”, megállapítja, hogy Románia megnagyobbodása nagyszámú kisebbséget adott az országnak, de ezek a kisebbségek nem tartoznak egyazon kategóriába. Románia kisebbségei két hatalmas csoportra oszthatók.

Először vannak olyanok, akiknek népessége a szomszédos államokban lakó fajhoz tartoznak s amelyeknek területi követeléseik vannak. Itt vannak aztán azok az idegenek, akik nem tekintik magukat jogtalanul meghódítottaknak. Az első csoportba tartoznak Erdélyben a magyarok, Dobrudzsában a bolgárok, s Besszarábiában az oroszok; a második csoportba tartoznak a németek és zsidók.

A magyaroknak, bolgároknak és az oroszoknak irredenta követeléseik vannak: ezek tiltakoznak az általuk lakott területeknek az anyaországtól való elszakítása miatt, s ezt a követelést a határokon túlról is támogatják. A németek és a zsidók azonban nem lehetnek irredenták. Éppen ezért kellő tisztánlátással kell kezelni a kisebbségeket.

Régi igazság, hogy az állam érdekében is a kisebbségeket jóakaratu és barátságos bánásmódban kell részesíteni. A békés politikát ugyanily érzelmekkel viszonozzák. De az idő is jó segítő.

Ha az új területeken egyes városok el is vesztették román jellegüket, csak az idő késése, hogy ezt visszanyerjék. Évtizedek és év századok mindig rányomják az uralkodó elem bélyegét a városokra. Csak türelem és hazafiasság kell ahhoz, mert ezek romanizálni fogják lassan, de biztosan azokat a városokat, amelyek kisebbségi lakosságukkal ma exotikus képet mutatnak.

Az első kötelesség az, hogy ezekben a városokban román kolonizációt hajtsunk végre. A falusi román lakosságot a városokba kell telepíteni. De maguk a kisebbségek is lassan, a békés és törvényes romanizálási presszió hatása alatt meg fognak hajolni az uralkodó faj

előtt. S ha ezt a munkát okosan végezzük, a győzhetetlen államhatalom, az iskola, a színház a sajtó, az irodalom, és a hadsereg befolyása napról-napra csökkenteni fogja a kisebbségek intranzigenciáját.

*

Ime Bacalbasa felfogása, mely a szordinók kivételével, minden román politikai párt felfogása. Ma, amikor még Colban is elismeri, hogy kell legyen kisebbségi ügy és politika (a multban nem volt?), ma, amikor a békeszerződések és a Népszövetség szabályozza ezeknek jogait, egy ilyen kategóriába osztott nacionalizáló politikai felfogás egyengeti az utat a békesség felé. A magyar, a bolgár és orosz, tehát az irredenta kategóriába sorolt kisebbségek jogainak elkönfiskálásával, meg nem adásával, az ősi történelem számba nem vevésével akarnak nemzetiségi állami politikát folytatni, amelynek egyoldalúsága kizárja hosszú időre azt az óhajtott békességet, mely után Európa összes népei, országai szívből vágyakoznak. Ma, amikor a nagy elmék Európa megmentésén fáradoznak s világrészek blokba való tömörülési óhaja mind csak az öreg kontinens megmentését célozza,

Mentalitás.

A Sárga Isten. — Akik azt keresik, ami nincs.

Ugy érzem, mintha ez a szó nekünk a multban semmit sem jelentett volna. Szinte használatlanul pihent a szótárunkban és csakis a háboru utáni lehetetlen lehetőségek pattantották ki burkából. Annyi bizonyos, hogy nekünk és számunkra nem jót jelent. Sőt pusztán magában a legrosszabb erkölcsi züllési fokot, a gazemberségnek legalsóbb fokát jelenti.

Valóban benne vagyunk és irtózunk a „mentalitástól”. Olyan fogalom lett itt a Balkánon, mint a mult emberiség életében a belpoklosság, immár mindenkire elragadt.

A cári orosz baksisrendszer egyik alapelve s a jelenben fokozza a fejetejére állított megélhetési rendszer, lehetőség, valóság, mely az erkölcsileg irtózót is magához, le a posványba rántsa.

Eddig még volt valamelyes középeurópai érzéssel megkötött moral. Ma? Minden finom lelki felfogás elvesztette értékét és oda módosult, hogy tüzzel, vassal kihuzni felebarátod szájából a kenyeret. A falatért minden cél szent és megboosajtható. Megölheted apádat, megfojthatod szeretődet, megcsalhatod legjobb barátodat; van rá mód, világos és biztos lehetőség; az idealisták pusztuljanak!

És pusztulnak is. Vagy elpusztulnak, vagy ugyanazon fegyverrel kezdik az operációt, hogy valahogy életüket tengethessék ebben a siralmak hazájában.

Borzasztó, hogy micsoda piszok halmozódott az emberi lelkek galambszárnyára! Borzasztó, hogy a háborut viselt kormányok nem csak nem igyekeznek, de türik, és maguk példájával sodorják a lelkeket ebbe a háborunál veszedelmesebb fertőbe.

A tőke, ez a kérlelhetetlen rideg Sárga Isten, melyen a tudósok megállapították, hogy a bacillusok meg nem élhetnek, megköveteli a busás magáét s a munkát, a szellemi tőkét, melynek emberi illata van, földre teperve fojtogatja.

Egy millió lei, egy millió font, vagy márka, frank, vagy korona könyörtelenül megeszi az ő 40%-át s ha nem jut, embervérrel és hussal elégíti ki éhességét, de egy millió emberi kéz és szellemi érték örüljön, ha az éhhalállal meg kezet nem fogott.

A nagy emberi erő és szellem értékelése egy szuronydöfással való elintezéssel maradt

megdőbbenve vesszük tudomásul Románia vezető politikusainak lokális érdekű szándékát és csodálkozunk, hogy oly szűk látókörre irányítják képességük, erejük legjavát. Mai „Mentalitás” c. cikkükben azért vádoljuk az egész Balkánt a Krisztus ellenes hit és erkölcs megdöntésére irányuló akarással, mert az ortodox Balkán általános felfogása tükröződik és ütközik ki vezetőinek ország és fajmentő koncepciójából.

Ma már ott kellene tartanunk, hogy az egyes országok politikusai inkább európai, az emberiséget általában érdeklő és boldogító politikával kellene foglalkozzanak, vagy ha ezt igen távolinak tartják, az országos politikát összeegyeztessék azzal az európai felfogással, mely az eljövendő emberiség boldogságát irta zászlajára. Mert addig az első osztályba sorozott kisebbségeknek sem lehet más célja és akarata, mint a zsákutcába tévedt, lokális érdekű akarásokkal szemben való halálos védekezés, mely az ország erőinek szétforgácsolódásához vezet, ahelyett, hogy annak megmentésén, konszolidálásán szívvvel, lélekkel foglalkozna.

reánk. Dögkertebe való csontok nullájára szállott s most nincs erő, paragrafus, fegyelem, amely megdöntené ezt a botor igazságtalanságot.

Ma az a helyzet, különösen a Balkánon, hogy az él, az a megbecsült és égis magasztalt teli hassal járó, aki minden gazságban, minden lében kanál, aki lenyuzza az embertársai bőrét, kiveszi máját, szívét, s ezt, nyugodtan cselekedheti.

Az álmodozók ödöngnek, a galambok a learatott tarlókra hullanak, mert nem bírják bevenni a „mentalitást”.

Van-e élő ember a Balkánon, aki a régi hagyományok, elvek és felfogás szerint becsületes?

És ez nem azt jelenti, hogy a multban felállított elvek pusztán a felfogástól függöttek volna.

A gazemberség, a más ember kijátszása, a csalás, a saját hasznukért eljátszott hazafias színészkedés épp oly elítélendő, azzal a külömbiséggel, hogy ma eme fogalmakat az „életre való szággal” helyettesítik és a köztudat lelkiismeret nélkül el is fogadta.

Nálunk el van törölve a párbaj. Logikus, mert ritka az a lény, aki lovagias uton keresi azt, ami nincs.

Vannak ugyan még álarcos lovagok, akik azt hiszik, hogyha egymást össze vagdalják, vagy egymásra lövöldöznek, nagyobb lesz a becsületük, vagy megőrizték azt, de ez egy újabb és érdekes téma s majd máskor, időszerűbb alkalommal fogjuk bővebben kifejteni.

Most csak arról van szó, hogy a Balkán beleesett egy olyan erkölcsi felfogásba, mely ha így tart és valamelyes lökö erő folytán nem változik, a proletár és felelőtlen elemek számára hajtja hivatalosan a tenger vizét, amely mindnyájunkat halállal fenyeget.

Szóval: a „mentalitás” nálunk azt jelenti, hogy rabolj, lopj, csalj, gazemberkedj, mert csakis ez a reális értelemben vett jó és nemes, bátor és lovagias érték, melynek tulajdonosa boldogságra, életre tarthat számot.

Az ortodox Balkán ezzel, ha akaratlanul is, a Krisztusi tanokkal ellenkező hitet állított a világ elé, melynek következménye az Ember katasztrófájához vezet.

Felhívás!

Az erdélyi Római Katolikus Népszövetség Gyűlést tart.

Ezen gyűlésen katolikus Testvér! feltétlenül tartozol megjelenni.

Ha lelkesedel a katolikus összetartásért, ha egyházad, iskolád, családod, embertársad sorsa érdekel, akkor ne mulaszd el ezen gyűlést.

A gyűlést Gyergyószentmiklóson 1926 november hó 7-én d. 3. órakor lesz a Laurenczi-féle teremben.

Programm: Megnyitó beszédet tart. Dr. Kovács Károly ügyvéd. Ismertető előadást tart. Szilágyi M. Dósa r. kath. népszövetségi igazgató.

A férfiak rendes, a nők pártoló tagjai lehetnek. A tagdíj a rendes tagok számára egy évre 20 lei; a pártoló tagok számára 5 lei.

A Kath. Népszövetség újraalakulása városunkban.

A Kath. Népszövetség újraalakulása tárgyában f. hó 2-án délután a Központi elemi iskola termében Szabó György főesperes-apat ur elnöklete alatt népies értekezlet volt.

Az értekezlet egyhangulag kimondotta a Kath. Népszövetség megalakulásának szükségességét s a megalakulás kimondására, valamint a szervezet kialakítására a nagygyűlést f. hó 7-ikének a. u. 3 órájára tűzte ki a Laurentzy-szálló nagytermében.

A nagygyűlésen részt fog venni a Kath. Népszövetség igazgatója: a mély tudásáról, szociális érzékéről és nagy tevékenységéről egész Erdély katolikus társadalma előtt előnyösen ismert Szilágyi M. Dózsa premontrai kanonok is, ki a Kath. Népszövetség céljai és feladatairól, a katolikus társadalom megszervezésének lelki és gazdasági szükségességéről fog előadást tartani.

A nagygyűlés szónokai rajta kívül Szabó György főesperes-apat, Görög Joachim kanonok-szenátor, dr. Kovács Albert csikszeredai ügyvéd lesz.

A Kath. Népszövetség a mindent átfogó szeretet jegyében fog megalakulni, s eredményeiben is csak a szeretetet fogja visszatükrözni.

A Kath. Népszövetség nem ismer vallás és nemzetiségi különbségeket, mert hiszen a szeretet sem ismeri azt; hiveinek lelki elmélyedését, magába szállását, a jelen kor tévelygő és veszedelmes eszméi ellen való küzdelemben lelki felvérteztségét akarja elősegíteni, nem felejtve egy percig sem azt, hogy minden szép feladat megvalósításához a kath. társadalom szervezettsége, fegyelmezettsége és önfeláldozása szükséges.

Meg vagyunk győződve, hogy minden igaz katolikus meg fog jelenni ezen impozáns összejövetelen s minél nagyobb számával is dokumentálni fogja a kath. társadalom megszervezésének szükségességét.

A nagygyűlés megtartása után társas vacsora fog lenni a Laurentzy-szálló nagytermében.

Dr Csiky Andor.

Értesítés.

A tehenes gazdák figyelmét felhívom, hogy a tejesarnokban a tej feldolgozását megkezdettük folyó hó 2-án. Kötelessége minden tagnak tejet szállítani, mert a Tejszövetkezet tejet nem vesz, hanem csak a jelentkező tagoktól vesz be tejet, azt dolgozza fel. Nem az a cél, hogy tejet drágítsa, vagy olcsóbbá tegyen, hanem az, hogy úgy a gazdaközönség, mint a fogyasztó közönség részére legyen egy központi biztos piac, hol tejet illő áron értékesítheti mindennap és a fogyasztó kétszer szűrt, szakértő által ellenőrzött tejet vásárolhasson és más tejtermékeket. A marostordamegyei gazdák már rég élvezik minden előnyét a tejszövetkezeteknek. Nagy szűgyen lenne, nagy hátramaradást tüntetne fel, ha Gyergyó annyira érzéketlen lenne, hogy legalább egy tejesarnokot nem tudna előrelátás, körültekintő képesség hiányai miatt fentartani.

Ezen tejesarnok nem akar nyereszkes vállalat lenni, hanem egy egészséges gazdasági intézmény, melynek még az unokák is hasznát kell vegyék és amely feltűnően éreztetni fogja elvitathatlan jó hatását úgy az állattenyésztésre, mint a földművelés különböző ágaira. A fő jövedelmi forrásból, a kereskedelmi sárból ma holnap kifogy Gyergyó, tehát keresni kell más jövedelmi forrást. A svájci legelőkhöz hasonló legelőkkel, jó táperős takarmánnyal rendelkező Gyergyóban, önként kínálkozik az új és biztos jövedelmi forrás a tejesarnok révén.

Ha egy kisbirtokos, aki két jó faj tehennel rendelkezik és ha havonként kétezer lej jövedelemhez jut tejből, akkor 6 arra van sarkalva, hogy bő teji fajteheneit jól táplálja, jól gondozza, tisztán tartsa, mert az neki nagy hasznát hajtó tőkéje. Amellett mérsékelten, vigyázva, járomba is foghatja, jó fajborjukat kap tőlük. Egész szorgalmat fejt ki, hogy szántóit,

rétjeit javítsa a bőséges és jóminőségű trágyával. Kizárt eset lesz, hogy éveken át tartsa csomóban otthon vagy földje végében a nagy értékű trágyát. A kezdet nehéz, kevés tej jön be. Ne resteljük, ne sajnálják a gazdák tejterméket minden reggel beküldeni a csarnokba, hogy legyen dolguk az alkalmazottnak s legyen ellátva a városi közönség mindenféle tejtermékkel.

Az elnökség.

Régi levelesládából.

Felséges Erdélyi Királyi Fő Kormányozó Tanátszhoz a' Győ-Sz-Miklósi Örmény Communitas Magistrátussának Alázatos Könyörgése:

Amelyben alázatosan Kéri: hogy a' meny nyiben a' Flgs Kormányozó által Privilegiumainak meg erősítésére ut Nyittatott volna, annak várandó Flgs Udvari meg határozásáig az Erzsébet Városi Magistrátussal Correspondentiáját Kegyelmesen meg engedné.

Felséges Királyi Fő Kormányozó Tanáts!

Communitasunk Keserves Szívbeli bánattal érzi az 6-ik Septembris a. c. és az 1390. szám alatt költ és Erzsébet Városi Magistrátus által hozzánk utasított Kegyelmes Parantsolatlyából, hogy az Csik Szék Tisztsége által még az elmúlt Májusnak 27-én tett informatioja mellett az előbeni Jurisdictiontól meg Válni Kénszerítettünk: és jöllehet, hogy a' Novellaris Artkus szerint Erzsébet Várossa Maga Jurisdictionját határon kívül nem terjesztheti, Mindazonáltal, mivel hogy Communitásuainak eleitől fogva azon Várossal oly össze Kaptsolt Privilegiuma, és Protutionalissa Királyi Hatalom által Engedetttek vala, mely mellett a' Citált 61-ik Artlnak idáig minden dolgainkat Egyenlő természetben folytattuk. És Ámbátor régi Privilegiumaink Mittől az irt okoknak nézve már azon Királyi Várostól el választattunk, Mindazonáltal még eddig a' ditsért Fő Kormányozónak Kegyelmeisége Mellett meg Marattunk, hogy pedig továbbra is a' Flgs drariumnak használó Népünk a' ditsért Fő Kormányozó által maga Vigasztalását vehesse: annival is inkább, mivel minden elé adandó dolgaink, és Kereskedésbeli társaságból származható számosabb, avagy kevesebb summából álló a' Citált Protocolumainak, Ugy szintén Correspondentiaink eddig bé vett szokásaink szerint Örmény nyelven folyt volna; ezen okokra nézve ujra alázatos szívvel instálunk: Méltóztassék maga Fő Kormányozó nagy Hatalma által mind addig is, miglen az el enyészett holnapnak 31-ik 1796-ik szám alatt nekünk Kegyelmesen engedett Privilegiumaink meg erősítése a Flgs Udvarhoz (mivel hogy már méltóztatott utat nyitni) és várandó Privilegiumaink megerősítéséig az Erzsébet Városi Mgtussal Correspondentiánk fenn tartására üdöt adni, a mint hogyis midőn Kegyelmes Parantsolatlyát ebben is alázatos szívvel óhajtanók . . .

A Flgs K. Fő Kormányozó Tanátsnak alázatos szolgálai

A Győ-Sz-Miklósi Örmény Communitásnak Magistratusa.

Signat Gyergyó Szt-Miklós 28-ik Martz Anno 1793.

Dr. Csiky szanatóriuma.

A Hociung garázda uralkodása végképpen tönkretette a gyergyói állami kórházat, úgy, hogy oda ma csak olyan szerencsétlen emberek jutnak, akiket baleset ért és nincsen pénzük vagy állapotuk miatt nincsen idejük arra, hogy máshová, kórházba szállítsák őket. A helyzet ma az, hogy ha valaki Gyergyóban beteg lesz és operációra szorul, akkor vagy elutazik sürgősen Csikszeredába, Segesvárra, Brassóba, Kolozsvárra, vagy ha nagyon sietős neki az eset, akkor hamar jobblétre szenderül.

Ezeknek a szomorú állapotoknak hallgatag elismerését tartalmazza a vármegyei egészségügyi bizottság 2257. számú 1926. október 14-én kelt határozata, amellyel dr. Csiky sebész-nőorvos kérvényére válaszol. Dr. Csiky szanatórium felállítására és berendezésére kért engedélyt s a vármegyei egészségügyi bizottság ezt az engedélyt meghozta csupán az egészségügyi hatóságok részéről mindenesetre elengedhetetlen ellenőrzés jogát tartotta fenn.

Csak dicsérni tudjuk dr. Csiky törekvését

és az egészségügyi bizottság ezzel kapcsolatos döntését, miután egy szanatórium még akkor is szükséges, ha rendes állami kórház van, amely elsősorban szegény betegek olcsó vagy éppen ingyenes gyógykezelésére hivatott — de nélkülözhetetlen szükségesség, mihelyt egy hatvan ezer lakóssal rendelkező vidék az állam közegeinek hibájából annyira szomorú helyzetbe jut, hogy nincsen az egész vidéken egyetlen olyan intézmény sem, amelyben egy sürgős vakbél vagy sérvoperációt, ahol esetleg pillanatokról van szó, amelyek a beteg életébe kerülhetnek, elvégezhesse valaki.

Ami a vállalkozás anyagi oldalát illeti, ahhoz meglehetősen sok pénz és áldozat fog kelteni, azonban meg vagyunk arról győződve, hogy minden ember, aki teheti, támogatni fogja dr. Csiky törekvését, ha másért nem, szem előtt tartva a mentők jelmondatát: Mindenkit érhet baleset. Még mindegyikünk rászorulhat.

HIREK.

— **Halálozás** Özv Veress Zsigmondné szül. Gál Amália életének 86-évében október 31-én este 7 órakor Gyergyóalfaluban elhunyt. Földi részzeit november 2-án délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében.

— **Felhivas.** A gyergyószentmiklósi Szociális Missaiotársulat Elnöksége szeretettel felkér minden egyes polgártársat, hogy akinek elavult, de még használható, avagy legalább is javítható lábbelije és ruhaneműje van, melyek az általa segélyezett szegény gyermekek és felnőttek között való szétosztásra alkalmasak: küldje el Zarug Jánosné urasszonyhoz, mint a Szt. Antal szakosztály vezetőjéhez (Fogarassy-26. sz.), aki azokat napi áron át fogja venni.

— **A Romániai Vöröskereszt Egylet** gyergyószentmiklósi fiokja f. hó 13-án, szombaton a Szilágyi féle helyiségben táncos egybekötött műsoros estélyt rendez. A zenét Kozak Pista hírneves zenekara szolgáltatja. A műsort a jövő számban közöljük.

— **Szüreti mulatság.** Az Ipartestület Dalköre f. hó 30-án a Laurentzy színháztermében műsorral egybekötött, igen jól sikerült szüreti mulatságot rendezett a Dalkör javára. A műsor első számaként a Dalkör adott elő egy pompás népdalegyveleget Bálint Ákos karmester vezetésével oly szokott precizitással, hogy a szünni nem akaró taps az igen dícséretes dalkör tagjait ismétlésre bírta. Azután egy kis jelenet jött, amelyben Portik Lajos bíró, Polgár József szőlősgazda és Ferenczy András borkereskedő többször nevetésig fokozott derűre hangolták a közönséget. Harmadik számként ismét a Dalkör szerepelt, utána tánc és szőlőfopás, melyeknek végeztével a szebbnél-szebb magyarruhás leányok és fiatal parok hajnalig ropták a ropogós táncokat. Volt világposta, konfetti, szerpentin és vigság és az a mese vége, hogy sajnálhatja ezt az elvesztett éjszakát, aki benne részt nem vett.

— **Egy pompás párduchizt** ejtett a napokban Póka János és Boneza József gyergyói vadász a Feketeréz nevű erdőszélig.

— **Temp. omrablás.** Folyó hó 5-ére virradó éjjel a r. k. templom hat perselye közül négyet eddig még ismeretlen tettesek kiraboltak. A főbejáraton behatolva, egy kovácsolt vas-harapógó segítségével törték fel a perselyeket az alnevi rablók, kiknek a helyi jól szervezet rendőrség már is nyomában van.

— **A Noszty fiu esete** Tóth Marival a színház ezévi prózai slágere, melynek dokumentálásul a „Színház és Társaság” Románia legjobban szerkesztett és legszebb képeslapja ugyszólván külön „Noszty számot” adott ki. Tíznel több felvételt hoz a daraból, Marsy Giziről, Székelyhid Adriennről, Holykó Feriről, Iház Aladáról, Mihályffy Lászlóról s részletes tudósítást a premierről. Igen érdekes a kolozsvári származású Titkos Ilonával, Budapest legdivatosabb színésznőjével folytatott interjúja, melyben intimításokat közöl a művésznő életéről s melyben Titkos Ilona elmondta választásának okait s egyáltalán egész életútját. Részletes tudósításokban, fényképekben számol be az erdélyi színházak programjáról ez a gyönyörű képeslap, melynek különösen gazdag a „Társaság rovata”. A kolozsvári Magyar Színház jövőheti programjáról is a legaprólékosabb részletekre kiterjedő tudósítást hoz. Kedvelt rovatai a „Szabad egy szóra kedvesem” és „Kis pletykák” számából sem hiányzanak, ennek a nyomda-technikailag is gondosan kiállított képeslapnak, melynek ára is aránylag igen olcsó: 20 lei. Kapható mindenütt.

* **A zabolai árvaházból** elhelyezendő jó gyermektelen családokhoz örökbe: egy 9 éves apátlan fiú, egy 10 éves anyátlan fiú, egy 12 éves teljesen árva fiú, egy 13 éves teljesen árva fiú, egy 13 éves apátlan fiú. Jelentkezni lehet Szabó György apát, főesperesnél.

Uránia-mozgó hirei.

Nov. 10. és 11.-én, szerdán és csütörtökön ünnepe lesz a mozinak. Akkor kerül vetítésre ugyanis Jókai Mór híres neves regénye, a régén színpadra vitt s ma már filmesített örökbecsű műve:

Az arany ember.

Ez a film mindent fölülmuló sikerrel futott augusztusban Budapesten a Kamara, a Corvin és Kert mozgókban. **Beregi Oszkár, Lenkeffy Ica, Rajnai Gábor**, mind olyan nevek, melyek a filmvilág nemzetközi viszonylataiban is nemesen hangzanak.

A kétrészes hatalmas filmet a mozi egy-szerre vetíti **rendes helyarákkal**.

13-án és 14-én, szombaton és vasárnap, egy másik magyar sláger:

Frakkos kisasszony vagy Rongyosok

kerül vetítésre. A magyar filmművészet csodája ez a film, mely világszenzáció erejével hat s melynek kitűnő tárgya és finomságokban bővelkedő feldolgozása olyan élvezetet szerez, mely okvetlen biztosítja a közönség szeretetét és az elmaradhatlan sikert. Kétségtelenül ez a legnagyobb magyar film, amelynek főszerepeit **Bajor Gizi, Csontos Gyula** és a magyar filmművészet legjobbjai játsszák. A film mindvégig lebilincselő és szórakoztató vigjáték, mely a világ összes nagyvárosaiban eddig még nem látott sikert ért el.

Jön: A Corbalói pokol.

* **Orvosi hír.** Dr. Csiki János sebész-nőrvos specialista rendelőjét áthelyezte a Sándorházba. (Strada Regele Ferdinand, v. Deák Ferenc-utca 33. Telefon 14.) Műtő, diathermia, ultraviolet fénykezelés, mikroszkóp stb. áll a betegek rendelkezésére. 2-2

* **Virágbarátok, kerttulajdonosok!** Gyönyörű cserépvirágokról, jácintokról stb. új árjegyzékem kérésre azonnal megküldöm. **Gáspár István** műkertész Hoghiz—Olthéviz. 3-3

* **Egy szobakályha olcsón eladó Magyar-u. 49.**

* **Klein bodegában** állandóan kapható kitűnő csomago szőlő, friss teavaj, napi árban.

* **Keresek** egy két esetleg három szobából álló egészséges lakást. Cim megtudható a kiadóhivatalban. 2-1

* **Mészégető embereket keres Muszka Péter Váriz.** Jelentkezni Berecz Mártonnál.

* **Egy alig használt sárga hajtókocsi**, egy pár ezüstveretes parádés hám sárga francia gyep-lővel szabadkézből előnyös áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3-1

* **Csávásy Béla** kézdivásárhelyi székely fűszeres és mézes pogácsás Gyergyószentmiklóson Vörösmarty-u. 27. szám alatt megnyitotta sütő-déjét, ahol fűszeres és mézes pogácsa rendeléseket a legnagyobb megelégedésre vesz fel. Frissen sült pogácsáira, amelyek a Piac téren minden szombaton és vasárnap kaphatók, felhívja a n. é. közönség figyelmét. 10-6

* **Kelim és perzsa festést** elvállal Szöcs Gé-záné.

Kiadó laptulajdonos: Puskás J. István.

Minden cikkért írója felel.

Keresek

egy 3 szobás lakást
lehetőleg külön udvarral. Cim Kahan-nyomda

Hirdessen
a Gyergyói Ujságban

Nr. 321—1926. port.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX. din 1881 § 102 respective LXI. din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare s. a. 2 cai și 1 car de carat care în urma deciziei Nr. 2036/2 din anul 1926 al judecătoriei de ocol Gheorgheni s'au executat în Gheorgheni în favorul executor Kiss Stefan repr. prin avocat dr. Ávéd János im-

potriva exeeva locuitori din Gheorgheni pentru încasarea capitalului de 7000 Lei și acceș. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 12000 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuire acestei licitațiuni pe baza deciziei Nr. G. 4193—1926 al judecătoriei de ocol Gheorgheni se fixează terminul pe **ziua 17 Noemvrie anul 1926 la orele 3 1/2 p. m.** în Gheorgheni locuința urmăritorilor și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL. din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Prenziunea care e de încasat, face 7000 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 6 Ianuarie 1926, iar speșele până acum stabilite de 1316 Lei.

Intrucât mobilele care ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. XLI. din 1908 § 20.

Gheorgheni, la 27 Octomvrie 1926.

V. Lőrincz,
portărel.

Nr. 323—1926. port.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX. din 1881 § 102 respective LXI. din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare, s. a.: 1 car, 3 car de fun, 1 banca de radea care în urma deciziei Nr. 2640/2 din anul 1926 al judecătoriei Gheorgheni s'au executat în Ciurani în favorul executor Ambrus József din Joseni repr. prin avocat dr. Ávéd János impotriva exeeva locuitori din Ciurani pentru încasarea capitalului de 1370 Lei și acceș. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 4000 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G. 4190—1926 al judecătoriei de ocol Gheorgheni se fixează terminul pe **15 Noemvrie anul 1926 la orele 11 p. m.** în Ciurani la locuința urmăritorilor și toți care au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea acea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii LX. din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Prenziunea care e de încasat, face 1370 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 15 Ianuarie 1926, iar speșele până acum stabilite de 1406.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI. din 1908 § 20.

Gheorgheni, la 27 Octom. 1926.

A. Lőrincz,
portărel.

Nr. 177—1926 port.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX. din 1881 § 102 respective LXI. din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare, s. a.: 2 car, 14 lemne rotunde, 2 hamuri care în urma deciziei Nr. 3261 din anul 1926 al judecătoriei de Ocol Gheorgheni s'au executat în Ditrău în favorul executor Csibi Gábor din Ditrău repr. prin avocat Dr. Balogh János impotriva exeevat locuitori din Ditrău pentru încasarea capitalului de 300 Lei și acceș prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 6500 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G. 3440—1926 al judecătoriei de Ocol Gheorgheni, se fixează termenul pe **13 Noemvrie anul 1926 la orele 10. a. m.** în Ditrău locuința urmăritorilor și toți care au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea acea că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii LX. din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Prenziunea care e de încasat, face 300 Lei capital, dobânzile cu % socotind din iar speșele până acum stabilite de 1056 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI. din 1908 § 20.

Dat în Gheorgheni, la 11 Octomvrie 1926.

V. Lőrincz,
portărel.

Meghivó.

A „Lemnul“ Gheorgheni Gőzfűrés R. T. igazgatósága ezennel tisztelettel meghívja a t. részvényeseket Gheorgheni-ben f. év november 14-én d. u. 3 órakor a „Frații Charap“ cég irodahelyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

következő tárgysorozat mellett:

1. Igazgatóság jelentése.
2. Új igazgatóság megválasztása
3. Új felügyelő-bizottság megválasztása.
4. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Nr. 179/2—1926. port

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX. din 1881 art. 102 respective LXI. din 1908 art. 19 cumcă lucrurile următoare s'a 2 cai și 1 car de pădure care în urma deciziei Nr. 7215 din anul 1925 al judecătoriei de Ocol Gheorgheni s'au executat în Gheorgheni în favorul executor repr. prin avocat Dr. Józsa Andor în Gheorgheni impotriva exeevatul din Gheorgheni pentru încasarea capitalului de 2900 lei și acceș. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 20.000 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G. 3493—1926 al judecătoriei de ocol Gheorgheni se fixează terminul de **9 Noemvrie 1926 la orele 3 p. m.** în Gheorgheni strada Vörösmarty No. 125 și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea acea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL. din 1881 art. 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Prenziunea care e de încasat face 2900 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 24 Decemvrie 1925 iar speșele până acume staverite de 1117 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI din 908 § 20.

Dat în Gheorgheni la 28 Octomvrie 1926.

V. Lőrincz,
portărel.

No. 241—1926 port.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică în sensul legii articolul LX. din 1881 § 102 respective LXI. din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare s. a. 2 cai, 1 car de carat care în urma deciziei Nr. 4174—2 din anul 1925 al Judecătoriei de Ocol Gheorgheni s'au executat în Gheorgheni în favorul executor firma Berkovics și Ackermann repr. prin avocat Dr. Mihail Fejér impotriva exeevatului locuitori din Gheorgheni pentru încasarea capitalului de 5000 Lei și acceș. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 20.000 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, pe baza deciziei Nr. G. 3925—1926 al judecătoriei de Ocol Gheorgheni se fixează terminul pe **9 Noemvrie anul 1926 la ora 4 p. m.** în Gheorgheni, strada Vörösmarty la locuința urmăritorilor și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin această edict cu observarea acea ca lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii LX. din 1881 § 107. și 108. celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Prenziunea care e de încasat face 5000 Lei capital, dobânzile cu 10% socotind din 31 Octomvrie 1925 iar speșele până acum stabilite de 1635 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitația ar fi fost executate și de alții și aceștia și ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI. din 1908 § 20.

Gheorgheni, la Oct. 1926.

V. Lőrincz,
portărel.